

ÅRSRAPPORT

20
23

RFSU:s förbundsordförande har ordet:

Försvaret av SRHR måste börja på gräsrotsnivå

2023 präglades av en global tillbakagång för människors frihet att bestämma över sin kropp och sin sexualitet. Kriget i Gaza och Ukraina tvingade världen att se behovet av sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsovård i kriser. För hur kan en förlossning någonsin vara säker när bomber faller utanför dörren?

UTÖVER HUMANITÄRA KATASTROFER och krig som kraftigt begränsar människors tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, skedde politiska förflyttningar som väcker oro runt om i världen. I USA begränsades tillgången till abort för miljontals människor när landets högsta domstol upphävde skyddet för aborträtten under sommaren 2022. Under hösten infördes plötsliga förändringar i abortlagstiftningen i Georgien, något som direkt minskar tillgängligheten till abort för alla landets ofrivilligt gravida. I Argentina är abortfrågan och hbtqi-frågor återigen måltavla för landets nya regering, och i Uganda infördes dödsstraff för homosexualitet.

På hemmaplan pågick en transfobisk debatt där transpersoners mänskliga rättigheter ifrågasattes, där sommarläger för barn med transidentitet fick ställas in på grund av hot, och där drag queens som läser sagor på bibliotek hotats till livet.

DEN HÄR KONTEXTEN BELYSER vikten av RFSU:s arbete. Vår uppgift är att säkerställa ett starkt och långvarigt stöd för SRHR, i Sverige och i världen. Därför har vi under 2023 påbörjat ett arbete för att bli en ännu starkare och stabilare medlemsrörelse, för att bygga

försvaret för SRHR från gräsrotsnivå.

Som svar på omvärldens begränsningar av aborträtten bygger vi breda allianser för abort. Under hösten arrangerade vi vår första abortkonferens med internationella talare och ett stort deltagande från både civilsamhället och offentlig sektor. När den svenska regeringen sakta men säkert urholkar civilsamhällets förutsättningar att bedriva sin verksamhet krokas vi arm med en bredd av civilsamhällesaktörer och organiserar oss.

MEN ALLT VAR INTE MOTVIND 2023. I Mexiko fastslog Högsta domstolen att alla vårdinstanser i landet är skyldiga att ge abortvård till den som behöver, och i Estland röstades äntligen en jämlik äktenskapslagstiftning igenom. I Sverige tillsatte regeringen en utredning för att möjliggöra medicinska aborter i hemmet, något som RFSU länge har drivit.

VI MÅSTE FÖRSTÅ ATT ALLT HÄNGER IHOP. Att sexualupplysning, preventivmedel och abort är grundläggande byggstenar för demokratisk utveckling. Att ha rätten och friheten att fatta beslut om sig själv och sin kropp är en förutsättning för att kunna ta del av ekonomisk, politisk och social makt. Tillgången till SRHR stärker människor att kunna höja sina röster och både ta del av och bidra till samhällsutvecklingen. Därför kommer RFSU fortsätta arbeta för att alla människor, oavsett makt och resurser, ska ha friheten att bestämma över sin kropp och sin sexualitet.

LINA FRIDÉN
Ordförande RFSU

OM RAPPORTEN

Årsrapporten belyser år 2023 för RFSU:s verksamhet lokalt, nationellt och internationellt samt aktiebolaget för RFSU AB. Årsrapporten beskriver en del av de aktiviteter som genomförts, några prestationer som vi har åstadkommit och de viktigaste effekterna av vårt arbete.

Rapporten fokuserar på fem områden, vilka också är en del av RFSU:s inriktningsmål. Dessa är:

- Abort
- Sexualupplysning och sexualundervisning
- Hbtqi-rättigheter
- Jämlik hälsa och vård
- SRHR-försvaret och civilsamhällets utrymme

INNEHÅLL

- 90 år med RFSU SIDA 4
- Tidslinje över RFSU:s 90 år SIDA 5
- Vad styr RFSU? SIDA 6
- RFSU i Sverige SIDA 7
- RFSU i världen SIDA 8

1

ABORT
SIDA 9

2

SEXUALUPPLYSNING
OCH SEXUAL-
UNDERVISNING
SIDA 11

3

HBTQI-PERSONERS
RÄTTIGHETER
SIDA 14

4

JÄMLIK HÄLSA
OCH VÅRD
SIDA 16

5

SRHR-MOTSTÅND OCH
CIVILSAMHÄLLETS
UTRYMME
SIDA 19

● RFSU AB SIDA 22

● RFSU i siffror SIDA 23

● RFSU i sociala medier SIDA 24

● Finansiering SIDA 25

● Generalsekreteraren har ordet SIDA 26

90 ÅR MED RFSU

Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU, är en ideell organisation för sexualupplysning och sexualpolitik som har funnits sedan 1933. Genom kunskap, engagemang och påverkan bidrar RFSU till en värld där alla människor är fria att bestämma över och njuta av sin kropp och sin sexualitet.

Elise Ottesen-Jensen, "Ottar", grundade RFSU med visionen: "Jag drömmer om den dag, då alla barn som föds är välkomna, alla män och kvinnor är jämlika och sexualiteten ett uttryck för innerlighet, ömhet och njutning." Alla de delar som finns inom RFSU idag, har funnits med länge eller från start.

RFSU-familjen består av:

- 17 lokalföreningar från Malmö i söder till Luleå i norr. Inför grundandet av RFSU reste Ottar runt i Sverige för att värva medlemmar och starta lokalföreningar. Ottar såg att RFSU:s möjligheter att förändra blev så mycket större om man lyckades samla många människor.
- RFSU-kliniken, dit kan alla komma för att testa sig för könssjukdomar eller få råd om preventivmedel och sexuell hälsa. Kliniken erbjuder också psykoterapi och familjerådgivning utifrån sexologisk spetskompetens, telefonrådgivning samt digital mottagning. Ottar hjälpte kvinnor att prova ut pessar och svara på frågor från oroliga brevskrivare och det ligger till grund för RFSU:s klinik.

- RFSU AB som erbjuder produkter inom hälsa, sex, samlevnad, kropp och välbefinnande. För att säkra tillgången till moderna och prisvärda preventivmedel startades RFSU AB. Överskottet går till RFSU:s sexualpolitiska och sexualupplysande verksamhet i Sverige och internationellt.
- IPPF, International Planned Parenthood Federation, där RFSU ingår. Samarbete och lärande över nationsgränserna var från början en viktig del av RFSU:s arbete.
- Ungefär 50 partnerorganisationer i sju länder. Ottar såg tidigt att arbetet för visionen inte slutade vid Sveriges gränser.
- Tidskriften Ottar som är Sveriges största sexualpolitiska tidskrift med en upplaga på 8 000 exemplar.
- Ottarfonden, en fristående stiftelse som stöttar undervisning, upplysning, kulturella och vetenskapliga initiativ inom det sexologiska fältet.
- Förbundskansliet som driver verksamhet inom sexualpolitik och sexualupplysning, bidrar med kunskap och förändrar normer samt bedriver insamlingsverksamhet.

"Glöm inte det där med Blommor och Bin i sommar."

TIDSLINJE ÖVER RFSU:S 90 ÅR

SVERIGE 1933. Fattigdomen är hög, preventivmedel olagliga och sexualupplysningen minimal. Många kvinnor lever med ständiga graviditeter och många illegala och osäkra aborter görs. Homosexualitet är olagligt och våldtäkt inom äktenskapet tillåtet. Först bildas lokalföreningen RFSU i Stockholm och därefter riksförbundet. Strax efter att RFSU bildats skapas en försäljningsorganisation, Sexualhygien u.p.a., som är föregångaren till RFSU AB. Syftet är att erbjuda bästa möjliga preventivmedel till bästa möjliga priser.

1976

Kondomproduktion startas i Hennan av Centri Gummifabrik, ägd av Sture Randström. Sture bygger själv de första folieringsmaskinerna och före 1976 sker packningen av RFSU-kondomer i hans källarvåning i Jakobsberg. Verksamheten i Hennan är i Centri Gummifabriks ägo fram till 1991 då RFSU tar över personal, utrustning och fastigheter.

1981

Boktidningen Ottar kommer ut med sitt första nummer och därefter med fyra temanummer per år.

1984

Alla RFSU-butiker säljs.

2013

RFSU Halland bildas efter en lyckad Barnvagnsmarsch i Halmstad.

2017

RFSU är med och grundar Innova Health Supplies i Latinamerika tillsammans med fem andra SRHR-organisationer. Innova säljer produkter för sexuell hälsa i Venezuela, Chile, Guatemala, Honduras samt ytterligare ungefär tio länder i Latinamerika.

2019

RFSU-kliniken startar familjerådgivningen, på uppdrag av Stockholms stad.

1933

RFSU startar den första RFSU-kliniken för rådgivning i familjeplanering.

1933-34

Lokalföreningarna i Gävle, Bollnäs, Eskilstuna, Malmö/Lund och Arvika bildas.

1937

Fram till det här året är det strängt förbjudet att importera kondomer till Sverige. Man får inte ens tala om att preventivmedel finns. När importförbudet tas bort öppnar RFSU AB sin första butik. I slutet av 1960-talet har RFSU 36 så kallade sjukvårdsaffärer över hela landet.

1942

Nu arbetar 48 timanställda läkare och syster Märta på RFSU-kliniken. De tar emot 7 942 besök. Ytterligare rådgivningskliniker öppnas i Eskilstuna, Gävle och Norrköping.

1942

Nu finns även möjlighet till rådgivning via brev - 1936 stycken brev besvaras.

1946

Abortlagen förändras och RFSU öppnar en abortrådgivningsbyrå. RFSU startar också egen testverksamhet av kondomer.

1952

Ottar och RFSU är med och bildar federationen IPPF, International Planned Parenthood Federation som idag verkar i 172 länder.

1985

RFSU köper bolaget Etac som utvecklar ergonomiska hjälpmedel och hjälpmedel för patientflyttningar och lyft.

1986

RFSU samlar in pengar till organisationen Umati i Tanzania, som stöttar ogifta, gravida skolflickor. Arbetet är RFSU:s första internationella projekt och det pågår till 1998.

1993

RFSU inviger sin egen kondomfabrik i Hennan i Hälsingland. Den är Europas modernaste och mest avancerade kondomfabrik.

2011

RFSU säljer företaget Etac till Nordstjärnan för över 800 miljoner kronor och här skapas RFSU:s kapital. Värdet är resultatet av framgångsrikt arbete under många decennier. Tanken är att kapitalet ska behållas långt in i framtiden och bidra till RFSU:s verksamhet. Tack vare räntor, utdelningar och amorteringar får förbundet ungefär 30 miljoner kronor för verksamheten - samtidigt som kapitalet behålls intakt.

2009

RFSU blir en strategisk partnerorganisation till Sida.

2021

RFSU-kliniken startar nationell digital mottagning.

VAD STYR RFSU?

Styrdokumentet Sextantens inriktningmål

Sextanten hjälper RFSU att sätta mål för verksamheten. För att uppnå effektmålen har RFSU inriktningmål som visar vilka frågor som RFSU ska prioritera. Inriktningmålen guidar verksamheten fram till 2025. Gemensamt för målen är insikten om att RFSU behöver göra mer för alla människor, oavsett makt och resurser

Normer

Det är lättare för alla människor att känna lust och njuta, utan att de begränsas av rasism eller diskriminering.

SRHR och agenda 2030

Sambandet mellan SRHR och hållbar utveckling blir tydligt i arbetet med att uppnå FN:s globala mål, Agenda 2030.

Demokratiskt utrymme och samverkan i civilsamhället

Organisationerna inom civilsamhället samarbetar mer. På så vis stärks både demokratin och människors engagemang för SRHR.

Familjepolitik

Fler människor kan leva ihop och bilda familj utan att hindras av diskriminering på grund av till exempel, kön, könsidentitet eller sexualitet.

Hälso- och sjukvård

Alla har tillgång till bra hälso- och sjukvård, särskilt de människor som utsätts för rasism.

Barn och unga

Alla barn och unga får bra sexualupplysning som ger kunskap om sexualitet, kropp och relationer.

Abort

Alla har tillgång till lagliga och säkra aborter. Att behöva göra abort är inte längre lika skamfullt och tabubelagt.

Preventivmedel

Alla har tillgång till preventivmedel.

Könsbaserat våld

Könsbaserat våld och hedersrelaterat våld och förtryck begränsar inte längre kvinnors, barns och hbtqi-personers hälsa och rättigheter.

Hela Sextanten finns att läsa på rfsu.se/sextanten

Sextantens strategier

Sextantens tre strategier beskriver hur RFSU ska agera för att bidra till förändring på en övergripande nivå.

Kunskap RFSU utvecklar tillsammans med andra kunskap och medvetenhet om kropp och sexualitet. RFSU ger unga sexualundervisning men upplyser också en bred allmänhet genom media och sociala medier. RFSU ger också kunskap till resten av samhället, till exempel sprida perspektiv till institutioner, aktörer och yrkesgrupper. RFSU tar fram ny kunskap genom RFSU-kliniken, tar del av och sprider forskning och gör egna undersökningar och studier.

Engagemang Det är avgörande för RFSU att människor engagerar sig för RFSU:s frågor. När fler engagerar sig är det lättare att opinionsbilda för SRHR. Många engagerade medlemmar betyder fler olika perspektiv på RFSU:s frågor. RFSU behöver också samverka med andra aktörer i civilsamhället, både för att kunna engagera fler och bli starkare tillsammans.

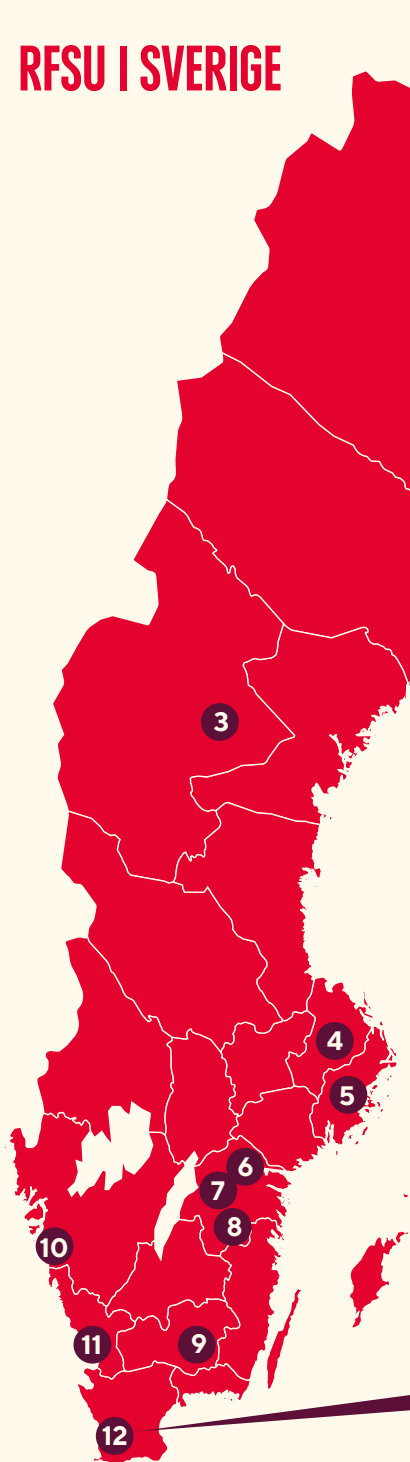
Påverkan RFSU arbetar med politisk påverkan på olika sätt, både genom att bidra till utformning av lagar, riktlinjer, finansiering och system för SRHR och utkräva ansvar från beslutsfattare. Det kan vara genom att ge tekniskt stöd, öka kunskapen hos beslutsfattare på olika nivåer, och genom att gå samman med andra för att påverka politiken. RFSU påverkar så att åtaganden görs och utkräver ansvar så att åtagandena genomförs.

Kompassen

På kongressen i juni 2023 fick RFSU ett nytt idéprogram, Kompassen. Tillsammans med Sextanten och RFSU:s stadgar styr Kompassen när RFSU tar ställning i komplexa samhällsfrågor. Hela kompassen finns att läsa på rfsu.se/idéprogram

RFSU I SVERIGE

1 Haparanda

RFSU besökte intagna på häkten och anstalter på tolv platser över hela landet. Anstalten i Haparanda är en.

2 Umeå

RFSU Umeå startade ett SRHR-nätverk där drygt 40 aktörer i Västerbotten ingår. Representanter från civilsamhället, regionen, kommunen, universitet och skolor har träffats under fyra tillfällen för att höja kunskaper och dela erfarenheter.

3 Östersund

RFSU Jämtland uppmärksammade den 1 december World Aids Day tillsammans med RFSL med en föreläsning av Tobias Karlsson, känd från Let's Dance.

4 Uppsala

RFSU Uppsala har gett sexualupplysning till unga och unga vuxna som bor på landsbygden och i mindre kommuner i Uppsala län. Under 2023 har informatörerna hållit 36 sexualupplysningspass för elever och genomfört flera fortbildningar för yrkesverksamma på skolor i mindre kommuner i Uppsala. Därigenom har RFSU Uppsala bidragit till att stärka SRHR hos 370 elever på landsbygden i Uppsala län.

5 Stockholm

RFSU har fyllt 90 år! Det firades bland annat med en heldag på Stockholms stadsmuseum under parollen "Frihet att välja, vara och njuta". Ett 60-tal besökare tog del av föreläsningar, panelsamtal, mingel och en utställning med föremål från RFSU:s verksamhet genom tiderna.

6 Katrineholm

RFSU Västmanland och RFSU Sörmland slogs ihop och bildade den nya lokalföreningen RFSU Mälardalen.

7 Linköping

Vad är det egentligen som pågår i Linköpings trädgårdsförening? Jo, det är RFSU Östergötland som ställer till med dildokubb. Alla får vara med! Ett femtontal förbipasserande personer nappade och spelade entusiastiskt i över en timme. Betydligt fler gick förbi och fick sig ett gott skratt. Det är inte varje dag det flyger dildos över gräsmattorna mitt i stan.

8 Finspång

Alla medlemmar som ville fick en t-shirt med RFSU:s pridebudskap skickad till sig, att använda i valfri prideparad. RFSU syntes på minst 18 pridefiranden under 2023, varav Finspång var ett.

9 Växjö

RFSU Växjö erbjöd sina medlemmar att se dansföreställningen YEBO YES! som utspelar sig i Sydafrika på 1950-talet. Efter föreställningen blev det fika och samtal om rasism och rätten till sin kropp.

10 Göteborg

RFSU Göteborg medverkade vid en manifestation mot regeringens förslag om den så kallade "angiverilagen". RFSU Göteborg var en av uppskattningsvis 70 organisationer som stod bakom manifestationen. Syftet var att visa att ingen som besöker RFSU:s klinik, medlemsaktivitet eller någon annan aktivitet blir angiven som papperslös.

11 Halmstad

RFSU Hallands succéföreställning om Elise Ottesen-Jensen, Tapper & Vred, gav sig ut på turné. Sju föreställningar i fem städer hanns med under året. Nu finns låtarna dessutom på Spotify.

12 Malmö

RFSU Malmö satsade på att arrangera ännu fler populära cafékvällar som riktar sig till målgruppen personer med autism och/eller intellektuell funktionsnedsättning. Hela 15 träffar anordnades under året. Träffarna innehöll till exempel sexy bingo, drag workshop, speeddejting, samtal om svartsjuka samt individuell rådgivning med sexualrådgivare.

12 Malmö

I en konstateljé i Malmö sitter deltagarna i RFSU Malmös nya medlemsgrupp Klimax och tillagar kimchi tillsammans. Samtidigt håller RFSU-medlemmen Bonnie Dahlström ett föredrag om kopplingen mellan SRHR och klimatkrisen.

– Klimatkrisen innebär större risk att dö i förlösning och svårare att få tillgång till preventivmedel och abort. Bonnie Dahlström pratar också om vikten av social organisering. Kimchins fermenterings-

process blir symbolen för hur en aktivistisk rörelse kan byggas – flera ingredienser som samverkar kan starta en kraftfull förändring.

– Det viktigaste man kan göra just nu när det kommer till klimatet är att engagera sig tillsammans med andra. Vi har inte längre tid att ägna oss åt individuella livsstilsförändringar. Vi behöver använda det vi redan kan och hitta ett sätt att kanalisera in det i miljörelsen. Tillsammans kan vi förändra!

RFSU I VÄRLDEN

1 Ghana

Youth Harvest Foundation Ghana stöttar unga människor i nordöstra Ghana. Under 2023 nådde de ut till 2 729 personer med information om ungdomars sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa. De vill också förändra skadliga traditionella normer och könsnormer som påverkar ungdomars hälsa och välbefinnande.

2 Nigeria 3 Zambia 4 Kenya

RFSU och IPPF har under året samarbetat med organisationer i Nigeria, Zambia och Kenya som utvecklat och testat budskap kring SRHR-frågor för att nå ut till en bredare allmänhet. Budskapen har anpassats till värderingar som är viktiga för respektive målgrupp, däribland skolelever, vårdnadshavare, lärare och lokala makthavare. På det här sättet har skolelever och andra unga personer nåtts av information om allas lika värde och möjlighet att bestämma över sin egen kropp.

3 Zambia

RFSU följde med när sju svenska riksdagsledamöter besökte Zambia för att lära sig mer om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i landet – och om vad svenskt bistånd bidrar till. I vårt internationella arbete jobbar RFSU för att öka kunskapen om, och engagemanget för, SRHR bland svenska beslutsfattare på alla nivåer. RFSU:s mål är att Sverige ska fortsätta att prioritera SRHR i svensk utrikes- och biståndspolitik, både genom finansiering och genom att vara en stark och modig röst för SRHR i olika globala forum.

4 Kenya

KAZ Entertainment har sedan 2018 anordnat The Spread Festival en gång om året. Här kan ungdomar och vuxna öppet diskutera frågor om sexualitet och genus, något som blir allt svårare i det kenyanska samhället. 2023 besöktes festivalen av över 500 personer från bland annat Ghana, Burkina Faso, Elfenbenskusten, Togo, Sydafrika, Zimbabwe och USA.

5 Kambodja

Bakom en låst plåtdörr i centrala Phnom Pehn ligger Klahaans kontor, en organisation som RFSU samarbetat med sedan 2019. En brant trappa leder upp från innergården till arbetsplatsen där tre personer denna dag sitter bänkade framför sina datorer.

Rachana Bunn, organisationens grundare, är en av dem.

– Vi älskar RFSU! utbrister hon.

Vi känner att ert stöd kommer av genuin omtanke. Ni ställer frågor som får oss att tänka till. Och ni är alltid nyfikna på vad vi har för planer istället för att säga åt oss vad vi ska göra.

Kambodja ligger i framkant när det kommer till lagar och policyer. Kvinnor har rätt att utbilda sig, ta ut skilsmässa och göra abort. Samtidigt är verkligheten ofta långt ifrån jämställd.

– Vi kvinnor lever i rädsla. Vi är inte hotade av en väpnad konflikt, som så ofta i Kambodjas historia, men många av oss lever i ständig rädsla av våld och trakasserier: I hemmet, i skolan, på jobbet och ute i det offentliga rummet. En av fem kvinnor i åldrarna 16–64 år har upplevt sexuellt våld, majoriteten från den egna partnern eller en familjemedlem.

Detta är en av många frågor Klahaan vill förändra, och de har ett smart uppbygg för sitt upplysande och påverkande arbete: De gör kartläggningar av hur samhället ser på olika frågor, både med hjälp av djupintervjuer och webb-enkäter, och sprider sedan resultatet i sina sociala mediekonkanaler. Hittills har det bland annat handlat om att peka på hur så kallade oskuldsnormer upprätthålls i samhället och vilka effekter dessa får samt kvinnors höga andel av obetalt arbete i hemmet.

FOKUSOMRÅDE: ABORT

Varje dag blir kvinnor och flickor runt om i världen gravida mot sin vilja. På vissa håll är fri abort en självklar del av hälso- och sjukvården. På andra ställen är det förenat med livsfara.

Vad är problemet i samhället?

Ojämlig tillgång till säkra aborter i världen

En fjärdedel av världens befolkning bor i länder där abort är förbjudet. Men att förbjuda aborter stoppar inte människor från att genomföra dem. I stället leder det till att fler gör osäkra aborter. Miljontals kvinnor vårdas på sjukhus varje år av skador efter osäkra aborter, enligt världshälsoorganisationen WHO.

Men osäkra aborter görs också i länder med friare abortlagstiftning. 13 procent av alla aborter sker utanför hälso- och sjukvården och bedöms som osäkra, enligt WHO. Anledningarna kan vara att det kostar för mycket pengar att göra abort eller att det är omöjligt att resa, men också att man är rädd för att bli stigmatiserad eller illa behandlad av sjukvårdspersonal.

97 procent av alla osäkra aborter sker i låg- och medelinkomstländer. Framför allt är det unga flickor och kvinnor med lägre utbildning på landsbygden och de som tillhör olika minoriteter som har sämst tillgång till säkra aborter.

Vilken utveckling vill RFSU se?

Biståndet måste ge stöd till säkra aborter

Det svenska biståndet ska förhindra fattigdom och bidra till en hållbar utveckling. Därför måste det också ge stöd till säkra aborter. Det humanitära biståndet måste också ta hänsyn till den särskilda problematik som finns för tillgången till säkra aborter i områden som drabbats av väpnade konflikter och katastrofer.

Öka tillgång genom fler hemaborter

Under coronapandemin gjorde fler länder runt om i världen det möjligt att genomföra hela aborten i hemmet. I Sverige görs 96 procent av alla aborter med medicinsk metod, alltså med hjälp av tabletter som sätter igång aborten. Här säger lagen att man måste ta det första pillret på sjukhus. Det vill RFSU ändra på.

Argumenten för hemaborter är många. Det kan handla om att hemmet är en trygg miljö, att man gjort abort tidigare och känner sig trygg med processen eller att man bor långt ifrån sjukvården och vill slippa resan.

Hur jobbar RFSU?

Globalt arbete för aborträtt och ökad tillgång till abort

RFSU deltar i flera viktiga förhandlingar inom FN med fokus på aborträtten. Några exempel är Commission on the Status of Women, CSW, och Commission on Population and Development, CPD, i New York samt rådet för mänskliga rättigheter, MR-rådet, i Genève. RFSU bygger också allianser med organisationer och regeringar i andra världsdelar, för att fler ska få tillgång till säkra aborter.

RFSU arrangerar Learning for Change, mötesplatser där olika partners får utbyta erfarenheter. I september möttes RFSU:s nätverk med fokus på abort i Tbilisi, Georgien.

FOKUSOMRÅDE: ABORT PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Vad har RFSU bidragit till under 2023?

Under året startade RFSU ett nationellt nätverk om abort. Inbjudna var aktörer från civilsamhället, myndigheter och akademien och syftet var att öka kunskapen om abort både i Sverige och världen. I oktober hölls en första konferens med över 80 deltagare och panelister som Pascal Allotey från WHO och Justyna Wydrzyńska, aborträttsaktivist från Polen.

Lagligt att göra abort i Mexico

Den 7 september 2023 stod det klart: Mexikos högsta domstol avkriminaliserar abort. Alla vårdinstanser i 32 delstater ska erbjuda möjligheten att göra abort. Tidigare har en halv miljon osäkra aborter genomförts varje år, med 2 000 dödsfall som följd. RFSU:s partnerorganisation Catholics for the Right to Decide Mexico har varit en del av den lokala gröna vågen-rörelsen som länge kämpat för en avkriminalisering.

Med detta beslut blir abort tillgängligt för fler. RFSU:s partners förväntar sig att abortvård kommer att finnas på offentliga sjukhus och andra vårdinrättningar framöver.

Två statliga utredningar om aborträtten i Sverige

Förslaget om att göra hemaborter möjliga innebär att sjukhus- och läkarkravet i abortlagen slopas. Utredningen om hemaborter ska vara klar i februari 2025 och RFSU ingår i den expertgrupp som den särskilde utredaren har tillsatt.

Belyste att säkra aborter är en viktig del av SRHR i EU:s bistånd

Tillsammans med International Planned Parenthood Federation EN, IPPF:s Europakontor och paraplyorganisationen Concord bidrog

RFSU:s medarbetare till att sätta SRHR på kartan under det svenska ordförandeskapet i EU, under första halvan av 2023.

Liberia kan få Afrikas mest liberala abortlagstiftning

RFSU:s partnerorganisationer i Liberia har arbetat hårt för att ett nytt lagförslag ska bli verklighet. Med RFSU som samordnare arbetar tio olika civilsamhällesorganisationer med att dela information, samordna insatser och jobba strategiskt med påverkan för att få lagen att antas. I maj anordnades bland annat Liberias första SRHR-konferens, med över 700 deltagare. Landets vicepresident och FN:s särskilda rapportör för hälsa deltog tillsammans med aktivister från civilsamhället. Om lagen går igenom blir det en av de mest liberala lagarna i Afrika – abort avkriminaliseras, könsstympning förbjuds och preventivmedel görs mer tillgängliga.

Framsteg och bakslag i Georgien under 2023

I Georgien är abort lagligt men krångligt, med

tre läkarbesök, ett obligatoriskt ultraljud och fem dagars betänketid. RFSU:s partnerorganisation Tanadgoma firade under våren 2023 en seger när de lyckades införa en ny rutin för abort, där läkarbesöken kunde hållas digitalt och aborten genomförs i hemmet. Redan i november mötte rutinerna bakslag när regeringen utan förvarning ändrade i lagstiftningen. Tanadgoma fortsätter sitt påverkansarbete så att tillgången till abort kan öka igen.

Ökad mobilisering i Afrika och Asien

RFSU:s partnerorganisationer i Asien testar nya grepp när det gäller hur man hanterar abortmotstånd och anti-rättighetsrörelser och organiserar sig över region- och världsdelsgrensarna. RFSU:s partner Arrow med säte i Malaysias huvudstad Kuala Lumpur arbetar mer systematiskt med organisationer i Afrika och i Asien. Organisationerna delar lärdomar om strategier och samlar data för att påverka gemensamt på regional och global nivå. Det är något som i förlängningen kan effektivisera och stärka arbetet för aborträtten.

I Sverige är det tydligt att RFSU räknas som en relevant och viktig aktör i abortfrågan. Företrädare efterfrågas ofta till intervjuer i media samt till föreläsningar, seminarier och rundabordssamtal. Också här arbetar RFSU för att öka kunskapen om aborträtten bland andra civilsamhällesorganisationer och bidrar till ökad mobilisering för en fortsatt stark aborträtt.

VAD ÄR PROBLEMET?

Vad hindrar människor att få tag i de aborter de behöver?

Naomi Tulay Solace, Community Healthcare Initiative, Liberia: "Otillgängligt. Det är dyrt med abortpiller och väldigt svårt att få tag på. Det gör att kvinnorna tar till desperata åtgärder, så som att svälja krossat glas eller föra upp cassava-pinnar i underlivet"

Lika Mamatsashvili, Tanadgoma, Georgien: "Dyrt. Du måste betala för din abortvård själv. Det kostar cirka 70 US dollar, vilket är väldigt mycket pengar för många. Abortlagen kräver också tre läkarbesök med fem dagars betänketid emellan."

Marevic Parcon, Women's Global Network for Reproductive Rights, Filippinerna: "Förbud. Vi har en av de strängaste abortlagarna i världen. Det är totalförbudet att göra abort och det finns inga undantag. Det leder till att tre personer om dagen dör till följd av osäkra aborter."

Alka Barua, Common Health, Indien: "Krångligt. Abort är lagligt i Indien, men lagen innehåller så oerhört hårda krav på de kliniker som ska utföra dem att väldigt få kliniken når upp till dem".

Mohammad Altaf Hossain, BAPSA, Bangladesh: "Okunskap. I praktiken är det inte så många hinder. Abort är lagligt, men vi får inte kalla det abort utan säger "mensreglering. Men få kvinnor känner till vart de ska vända sig".

Paula Sánchez Mejorada Ibarra, CDD México, Mexico: "Stigma. Vi har haft stora framgångar rent juridiskt men det sociala stigmat är fortfarande stort och normerna som den katolska kyrkan pådyvlar är starka."

María Alicia Gutierrez, Grupo Fusa, Argentina: "Ojämnt. Det har gått olika långt i olika delar av landet. Det fungerar bra med den nuvarande regeringen, men vi har presidentval nästa månad och det finns risk att arbetet går bakåt om högern vinner". (September 2023!)

Monica Carmen Baya Camargo, Comunidad de Derechos Humanos, Bolivia: "Lagen. Abort är bara tillåtet efter våldtäkt eller incest eller för att skydda kvinnans liv. Vårt främsta mål är att avkriminalisera!"

2

FOKUSOMRÅDE: SEXUALUPPLYSNING OCH SEXUALUNDERVISNING

Alla behöver kunskap om kroppen och sex – hur ska man annars kunna bestämma över sin egen kropp? Bra sexualupplysning bidrar till ett mer öppet samtal om sex, kropp och relationer. Men det är inte bara viktigt för människors sexuella hälsa – det är också viktigt för demokratin.

Vad är problemet i samhället?

Sexualundervisning ger unga människor kunskap och verktyg att ta makt över sin egen kropp. Friheten att kunna bestämma över sin egen kropp är en förutsättning för att kunna delta i samhällets utveckling och få tillgång till ekonomisk, politisk och social makt.

Men runt om i världen ifrågasätts rätten till sexualundervisning i skolan. Begreppet allsidig sexualundervisning, "comprehensive sexuality education", kan sällan användas. I stället får man ta till omskrivningar som "utbildning i reproduktiv hälsa" eller "livskunskap". När motståndet ökar och censuren sprider sig blir digitala kanaler viktiga sätt att nå ut.

I Sverige har sexualundervisning en självklar del i läroplanen sedan 1955 – men också här finns det hinder. Alla lärare har inte fått den utbildning som de behöver för att hålla en allsidig och uppdaterad sexualundervisning. Många skolor saknar tillräckligt med stöd och resurser till att utveckla sexualundervisningen på ett systematiskt sätt.

Vilken utveckling vill RFSU se?

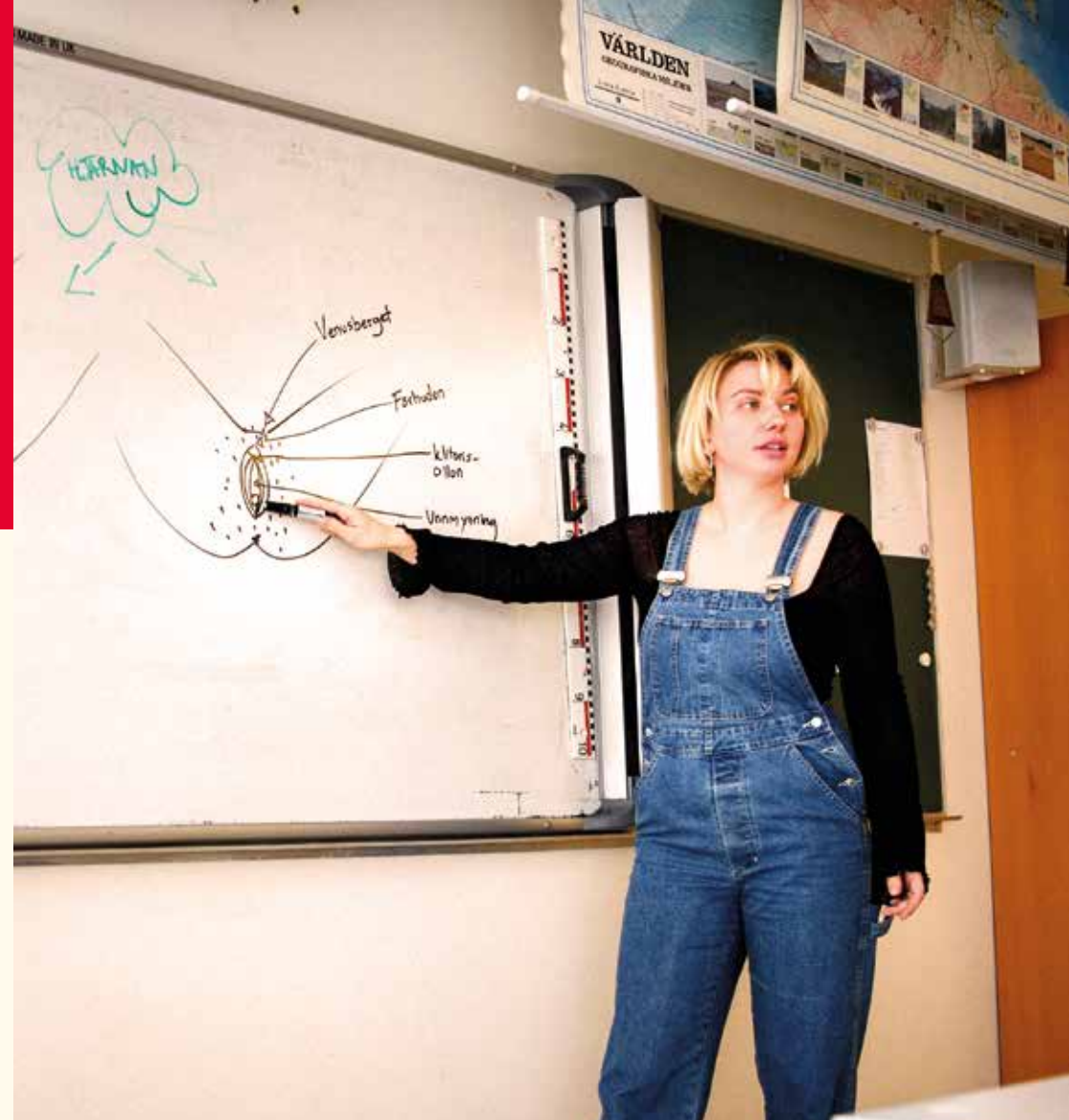
Sexualundervisning ökar jämställdheten, förebygger sexuella övergrepp, minskar risken för könssjukdomar och oönskade gravidite-

ter och minskar homo- och transfobi. För att undervisningen ska lyckas behöver den belysa relationer och sexualitet som positiva och viktiga aspekter av livet, inte bara lyfta problem som ska förhindras eller risker som ska undvikas. Undervisningen ska inkludera hbtqi-frågor, belysa hedersnormer och ha antirasistiska ambitioner – så att alla elever känner sig tilltalade och sedda.

Hur jobbar RFSU?

Partnerorganisationer till RFSU arbetar för att alla barn och unga ska få en bra och allsidig sexualundervisning i länder som Bolivia, Kenya, Kambodja, Bangladesh, Georgien och Ghana.

På hemmaplan fortsätter RFSU att stötta skolans sexualundervisning med metoder, material och utbildning. Genom samarbeten med lärosäten och fackförbund vill RFSU stärka utbildningen för lärare. Som ett komplement till skolans sexualundervisning erbjuder RFSU sexualupplysningspass till grund- och gymnasiekolor, fritidsgårdar och hvb-hem i hela landet. RFSU:s specialutbildade informatörer leder samtal som sprider kunskap, ifrågasätter normer och stärker elever oavsett vilka förkunskaper de har.

Vad är skillnaden mellan sexualundervisning och sexualupplysning?

Sexualundervisning är lärarledda lektioner som sker innanför skolans väggar – en verksamhet som styrs av läroplaner. Sexualupplysning är ett vidare begrepp, som kan innefatta mer informellt förmedlad kunskap på andra arenor.

FOKUSOMRÅDE: SEXUALUPPLYSNING OCH SEXUALUNDERVISNING

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Vad har RFSU bidragit till 2023? Vill du? stärker ungas förmåga att kommunicera om sex och förebygger övergrepp

Nu har en vetenskaplig studie visat att RFSU:s främjande och våldsförebyggande film- och lektionspaket på temat, Vill du?, fungerar.

Vill du? är ett metodpaket som består av färdiga lektionsupplägg med nio korta filmer, lärarhandledningar och diskussionsfrågor. Syftet med materialet är att stötta lärare på högstadiet och gymnasiet i att hålla öppna samtal om sex, kommunikation och gränser – på ungas villkor.

Under två år har metoderna utvärderats tillsammans med Länsstyrelserna i Skåne och Stockholm och sociologen Veronika Fridlund. Resultaten är goda: de unga i studien bekräftar att de har fått en bredare syn på vad sex är. Många uppskattar att de lärt sig det de behöver för att kommunicera om sex. Och fler säger att de vet när och hur de ska gripa in om de ser någon annan utsättas för ett sexuellt övergrepp.

Succé för georgisk sexualupplysning på TikTok

När det går trögt att nå ut med sexualupplysning till unga via skolan, satsar RFSU:s partnerorganisation Tanadgoma i Georgien på att göra det via sociala medier istället. I ett unikt samarbete mellan RFSU, medieorganisationen RNW Media i Nederländerna och Tanadgoma har unga i Georgien fått göra sexualupplysande innehåll som faktagranskats av Tanadgomas projektledare.

TikTok-kanalen @TabooTalk_TG har under 2023 haft 1,1 miljoner visningar av sina 71 videos. Det betyder att många tagit del av viktig information om njutning, sex och samtycke.

Fler lärare fortbildade under Vecka Sex och fortbildningar

Över 2 000 lärare och annan skolpersonal har fått fortbildning av informatörer från RFSU:s lokalföreningar Malmö, Göteborg, Stockholm, Umeå och Uppsala om hur man undervisar om sexualitet, samtycke och relationer. Mest uppskattade var delarna om inkluderande språkbruk, fördjupningen i ungas tankar om sexualundervisningen och genomgångarna av RFSU:s metoder. Under RFSU:s årliga kampanjvecka Vecka Sex fick ytterligare 850 vuxna från skolans värld nya kunskaper – som nu gynnar elever i hela landet.

77 procent lärde sig något nytt av att chatta med RFSU

I RFSU-chatten kan alla ställa frågor om sex, relationer och kroppen helt anonymt och få svar från en barnmorska, sexolog eller psykoterapeut. Vanligast är frågor om preventivmedel, könsjukdomar och graviditet men alla frågor och funderingar är välkomna.

Under 2023 chattade 2 378 personer med RFSU, en ökning med 16,5 procent jämfört med året innan. Utvärderingen av årets chattar visade att nästan 96 procent fått ett svar de tycker varit bra eller mycket bra. 77 procent säger att de lärt sig något nytt.

Sexualupplysning på 16 olika språk

RFSU:s material om sex, kropp och hälsa på 16 olika språk riktar sig både till personer med annat modersmål än svenska och till vårdpersonal som möter dem. Runt om i Sverige har RFSU anordnat samtalsträffar där personer med erfarenhet av migration får möjlighet att prata om sexualitet på det egna språket. En sammanställning av 453 enkätsvar från 2017-2020 visar

att samtalsträffarna varit relevanta och givande och deltagarna är nöjda – 96 procent av de svarande ger samtalsträffen betyget 4 eller 5 av 5.

Några av fritextsvaren:

- "Allt var bra och spännande. Ju mer vi pratar om våra kroppar, desto bekvämare blir jag och jag känns bättre."
- "Tänk att det tog 65 år innan jag fick veta hur min kropps anatomi ser ut, är så tacksam"
- "Jag skulle vill gärna lära mina barn att sex kan vara njutbart och inte smärtsamt"

Hemgjorda bindor leder till sexualupplysande samtal på Sri Lanka

Under 2023 inledde RFSU nya samarbeten med organisationer på Sri Lanka. En är organisationen Muslim Women Research Action Forum som bland annat har börjat tillverka egna bindor. Dessa blir sedan en ingång till att prata om sexualitet och relationer i skolor och i moskéer för att i förlängningen bland annat motverka barnäktenskap. Muslimer är en utsatt grupp på Sri Lanka där den ekonomiska krisen lett till att politiker ställer olika grupper mot varandra.

FOKUSOMRÅDE: SEXUALUPPLYSNING OCH SEXUALUNDERVISNING

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Dare to Care nådde fler

42 000 utdelade kondomer ledde till över 40 000 samtal om sex, samtycke och relationer när RFSU:s festivalprojekt Dare to Care turnerade runt i Sverige under 2023. Dare to Care startade 2016 som ett samarbete mellan RFSU, Länsstyrelserna och Svensk Live för att minska antalet sexualbrott på festivaler och andra evenemang där många människor möts. Ungefär 100 volontärer fick utbildning av RFSU för att hålla i samtalen om ömsesidighet och sexuell kommunikation på de åtta festivalerna, från Brännbollsyran i Umeå till Malmöfestivalen i söder. Dessutom valde 235 personer att bli medlemmar i RFSU och sprida ordet vidare.

BRYTER ISOLERING PÅ HÄKTEN OCH ANSTALTER

Projektledaren Jonas Lemon berättar

RFSU har sedan 2016 bedrivit besöksverksamhet på häkten och anstalter runt om i Sverige med stöd av Kriminalvårdens statsbidrag till organisationer inom civilsamhället.

2023 präglades av tung gängkriminalitet och en politisk debatt med krav om hårdare tag mot kriminella. Men varje kriminell är också en människa.

– De unga individer vi möter bakom häktets låsta dörrar är fortfarande barn. En 16-åring som funderar över sin identitet, som saknar sina föräldrar, sin partner, hemlagad mat och sina vänner och som funderar över hur lillebror mår. Men som måste vara i alla dessa känslor själv, instängd i ett litet rum, berättar Jonas Lemon som är projektledare för RFSU:s samarbete med Kriminalvården.

Klienter under 18 år har laglig rätt till fyra timmars medmänsklig samvaro per dygn. Tyvärr visar siffror från Kriminalvården att långt ifrån alla får denna rättighet tillgodosedd, och många isoleras från omvärlden under betydligt längre perioder.

Under året har RFSU genomfört 207 samtal med klienter inom kriminalvården, på tolv häkten och anstalter runt om i Sverige.

– Genom att förmedla kunskap om samtycke, kroppen och relationer och främja diskussioner om sexualitet och relationer arbetar vi med att stärka den sexuella hälsan hos en målgrupp där behoven och kunskapsluckorna är extra stora. Det handlar om att lära sig viktiga fakta och samtidigt, likt alla andra unga vi träffar, få möjlighet att reflektera över sig själv och förstå ens egna rättigheter. Det är stärkande både för sin egen skull och för dem man har i sin närhet och främjar goda relationer, säger Jonas Lemon.

RFSU Malmö motverkar hedersrelaterat förtryck mot personer med intellektuell funktionsnedsättning

Personer med intellektuell funktionsnedsättning hamnar ofta i skymundan när man pratar om hedersrelaterat förtryck och våld – trots att gruppen är särskilt utsatt. Nu ska målgruppen stärkas med kunskap och verktyg med ett projekt finansierat av Allmänna arvsfonden. Under tre år arbetar RFSU Malmö med heder och rättigheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning och autism. Under 2023 har projektet tagit fram fyra filmer med tillhörande övningar. Samtalsledare har fått utbildning för att hålla i de viktiga samtalen under 2024 och 2025.

3

FOKUSOMRÅDE: HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER

Att få älska den man vill och vara den man är borde vara en självklarhet för alla människor, överallt. Men hbtqi-personer runt om i världen utsätts fortfarande för hat, hot och diskriminering.

Vad är problemet i samhället?

När det demokratiska utrymmet krymper slår det ofta mot hbtqi-personers rättigheter. I flera länder blir hbtqi-rättigheter ett slagträ i politiska maktkamper – inte sällan blir de symbolfrågor i ett "kulturkrig". Tyvärr är denna typ av hatiska och kränkande offentliga uttalanden från politiker sällan bara tomma ord. Ofta leder hatkampanjer till trakasserier och attacker mot aktivister såväl som hbtqi-personer i allmänhet.

Det finns dock länder i världen där hbtqi-personers rättigheter stärkts, eller är på väg att stärkas. I vissa områden tolereras eller främjas hbtqi-personers organisering samtidigt som andra andra fri- och rättigheter begränsas, kanske för att landet vill framstå som tolerant gentemot omvärlden. I andra fall sker stärkandet av hbtqi-rättigheter inom ramen för en mer ensidigt positiv utveckling för demokrati och mänskliga rättigheter.

Vilken utveckling vill RFSU se?

För att stötta hbtqi-personer runt om i världen behövs förändringar både på strukturell nivå och i det dagliga livets bemötande från omvärlden. Familjepolitiken måste ge möjligheter för alla att leva i den familj som de önskar med rätt juridiskt skydds nät.

Hur jobbar RFSU?

- RFSU:s partnerorganisationer arbetar långsiktigt och strategiskt när det gäller att stärka hbtqi-personers rättigheter och erkänna samkönade partnerskap och familjer. RFSU stödjer 21 organisationer i sju länder.
- I Sverige arbetar RFSU med politiskt påverkan för att förändra diskriminerande lagstiftning som rör kön, sexualitet och könsidentitet. Under året har RFSU bland annat drivit på för en ny könstillhörighetslag och en könsneutral föräldrabalk.
- Tidningen Ottar skriver om hbtqi-rättigheter och sprider kunskap.

Om kön och könsidentitet i Kompassen

"RFSU menar att alla har rätt att identifiera sig själva, och därmed sitt eget kön. Det finns många kön, som i sin tur uttrycks och upplevs på olika sätt. Rätten att vara sig själv gäller oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck eller rådande normer."

FOKUSOMRÅDE: HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Vad har RFSU bidragit till 2023?

En ny könstillhörighetslag som gör livet enklare för transpersoner

Sverige har världens första och äldsta könstillhörighetslag. Den reglerar ändring av juridiskt kön och tillgång till könsbekräftande underlivskirurgi. RFSU har länge arbetat för en förändrad lagstiftning som bygger på självbestämmande och som separerar medicin från juridik. Frågan har utretts under flera omgångar.

I september 2023 meddelade Moderaterna och Liberalerna att de avser att lägga förslag på ny könstillhörighetslag genom riksdagens socialutskott i stället för via regeringen, eftersom Kristdemokraterna och stödpartiet Sverigedemokraterna sagt nej. Lagförslaget kommer att förenkla processen att byta juridiskt kön – även om ett utlåtande från psykolog eller läkare fortfarande kommer att krävas. I april 2024 röstades lagen igenom i riksdagen.

Hopp om avkriminalisering av samkönade relationer på Sri Lanka och i Kambodja

UPR, Universal Periodic Review är det återkommande FN-organ där länder möts för att ge varandra rekommendationer om vägar framåt för mänskliga rättigheter. Här har civilsamhället stora chanser att påverka beslutsfattarna om viktiga perspektiv.

I Sri Lanka ledde UPR-processen till hoppfulla besked från regeringen när det gäller hbtqi-personers rättigheter. RFSU:s partnerorganisation Équité Sri Lanka har arbetat intensivt med att samkönade relationer inte

längre ska vara förbjudna. Strax efter förhandlingarna i FN i Genève meddelade landets utrikesminister att regeringen hade för avsikt att stötta ett lagförslag om avkriminaliseringen av samkönade relationer. I skrivande stund väntar Équité fortfarande på besked om resultatet.

Även i Kambodja har RFSU:s partnerorganisation RoCK under många år arbetat för en legalisering av samkönade äktenskap, bland annat genom att föreslå en ny arbetsgrupp där regeringen och civilsamhället kan enas om hur man komma förbi juridiska hinder. 2023 gav regeringen ett försiktigt positivt gensvar men mycket återstår ännu att göra.

Kränkningar av hbtqi-personer i Bolivia dokumenteras i viktiga rapporter

Gravida transmän nekas tillgång till vård under graviditet och förlossning och möter svårigheter när de ska registrera sitt föräldraskap hos myndigheten för folkbokföring. RFSU:s partnerorganisation IGUAL har dokumenterat kränkningarna i en rapport.

Sedan 2020 har organisationen hjälpt flera transföräldrar med juridiskt stöd. Organisationen CDC har också genomfört en omfattande studie av hbtqi-personers upplevelser av socialt stigma och vilka konsekvenser det får. Rapporterna har blivit viktiga verktyg i påverkansarbetet för att motverka diskriminering av hbtqi-personer i Bolivia.

RFSU anmäler Transkriget till granskningsnämnden

Hösten 2023 anmälde RFSU SVT:s dokumentär "Transkriget" till granskningsnämnden för radio och tv – något som fick stor uppmärksamhet i både traditionella medier och kommentarsfält. Dokumentären gav enligt RFSU en ensidig bild av transvården och utelämnade viktiga uppgifter om hur vården bedrivs. – Många som väntar på vård mår mycket dåligt. Vi vet att könsbekräftande vård och psykosocialt stöd räddar liv. Detta faktum nämner SVT inte med ett ord, sa Lina Fridén, förbundsordförande för RFSU i samband med anmälan.

– Det handlar om människors liv och hälsa. Transpersoners behov av vård och en ny könstillhörighetslag är viktiga frågor som inte får hanteras på det här vinklade sättet, sa Ingela Holmertz, generalsekreterare på RFSU.

Om familj och reproduktion i Kompassen

“Människors livsdrömmar om relationer eller familj ser olika ut. Samhällets normer och lagstiftning ska ge alla människor frihet att själva forma sina relationer och bilda familjer. RFSU vill att alla ska kunna skapa de relationer och familjer de själva önskar.”

Om sexuell och reproduktiv rättvisa i Kompassen

“För att sexuella och reproduktiva rättigheter ska förverkligas för alla behövs sexuell och reproduktiv rättvisa. Begränsande normer, bristande resurser, hierarkier och diskriminering är hinder mellan de formella rättigheterna och de människor som omfattas av dem. Sexuell och reproduktiv rättvisa innebär ett aktivt och medvetet arbete för att övervinna dessa hinder.”

4

FOKUSOMRÅDE: JÄMLIK HÄLSA OCH VÅRD

Alla som sitter i väntrummet har en sak gemensamt, oavsett om man ska välja preventivmedel, göra ett graviditetstest eller behandla en infektion. Patienter vill känna sig trygga och omhändertagna. Tyvärr går alldeles för många från vårdbesöket med en klump i magen. Ojämlikheten i vården är ett faktum.

Vad är problemet i samhället? Ojämlikhet ger otrygghet

Den svenska hälso- och sjukvården behandlar människor på olika sätt. Kulturella och sociala föreställningar kopplade till hudfärg, kulturell bakgrund, religion och språk leder till en ojämlik tillgång till vård. Det är känt att personer med erfarenhet av migration får sämre tillgång till vård, inklusive reproduktiv och sexuell hälso- och sjukvård. En vanlig anledning är att deras behov ifrågasätts. Kvinnor som är födda utomlands och som har en annan hudfärg än vi drabbas av fler komplikationer i samband med graviditet, förlossning och eftervård. Personer som utsätts för rasism i vården åldras snabbare och blir mer mottagliga för sjukdomar.

Men fler grupper riskerar också att inte bli likvärdigt bemötta. Transvården är underfinansierad och ifrågasätts från många håll. Personer med funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar möter många utmaningar när det gäller den sexuella hälsan.

Vilken utveckling vill RFSU se? Mer kunskap behövs – framför allt kopplat till SRHR

Idag finns gott om forskning om hur rasism påverkar människor i arbetslivet, i skolan och på bostadsmarknaden. Det finns dock inte lika mycket kunskap när det kommer till vård och hälsa, inte minst sexuell och reproduktiv hälsa. Det behövs mer forskning och undersökande data kopplat till ojämlik vård och omsorg baserad på rasism. RFSU vill dessutom se ökad finansiering av forskning om hur rasism påverkar sexuell och reproduktiv hälsa.

Hur jobbar RFSU?

- RFSU fortbildar vårdpersonal i antirasism och jämlikt bemötande, i samarbete med aktörer som Vårdförbundet.
- RFSU följer och påverkar arbetet med regionala handlingsplaner för att nå en mer jämlik vård.
- RFSU-kliniken utvecklar verksamheten för att identifiera och nå nya grupper med SRHR-vård.
- RFSU sprider filmer och annat material med sexualupplysning på olika språk i vården. Nu finns 17 filmer om sex, kropp och hälsa på 16 olika språk.

FOKUSOMRÅDE: JÄMLIK HÄLSA OCH VÅRD

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

100 procent rekommenderar RFSU-kliniken

Vad tycker patienterna om RFSU-kliniken? Under november och december svarade 334 patienter på en enkät med syftet att utvärdera och utveckla verksamheten ur ett patientperspektiv.

	Ja (%)	Nej (%)
Kunde du ställa de frågor du ville?	99	1
Fick du hjälp med det du sökte för?	98	2
Räckte tiden till vid ditt besök?	96	4
Förstod du den eventuella info du fick?	99	1
Kände du dig delaktig?	99	1
Kände du dig trygg?	99	1

Några citat från enkäten:

"JÄTTETREVLIG PERSONAL."

"TOPPEN!"

"DET ÄR TREVLIGT OCH TRYGGT ATT KOMMA HIT."

"JAG HADE FLER FRÅGOR, BEHÖVER MER TID"

"GREAT EXPERIENCE OVERALL!"

"KÄNDE MIG LYSSNAD PÅ."

Vad har RFSU bidragit till 2023?

Fler personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom har kunskap om sina rättigheter

RFSU och Funktionsrätt Sverige har producerat en webbutbildning som riktar sig till personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom. Syftet är att stärka människor med kunskap om vilka sexuella rättigheter de har och stötta dem i möten med till exempel vård, assistans och habilitering. Utbildningen utgår från FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, och sätter dessa i en vardagsnära kontext med hjälp av olika case som mottagaren kan sätta sig in i. Ungefär 200 personer har gått utbildningen, framför allt personer ur målgruppen men också vårdpersonal.

RFSU Stockholm samlar in kunskap om afrosvenska kvinnors upplevelser i mödra- och förlossningsvården

Tack vare bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) kan RFSU Stockholm göra en insats för ny kunskap om rasism och bemötande i vården. Projektet handlar om att kartlägga afrosvenska kvinnors erfarenheter av mödra- och förlossningsvården i Stockholms län. Projektet har under 2023 inletts med intervjuer och enkätundersökningar för att samla in erfarenheter från afrosvenskar som fött barn i Region Stockholm under de senaste tio åren. Nästa år kommer studien att sammanställas i en rapport.

100%

Svarade ja på frågan
"Skulle du rekommendera
någon du känner att vända
sig till RFSU-kliniken?"

198 yrkesverksamma i vården lärde sig om antirasism i vårdmötet

Suget efter kunskap om antirasistiskt bemötande i vården är stort. Runt om i landet fick deltagare under en halvdag kunskap om hur rasism kommer till uttryck i mödra- och förlossningsvården. De fick reflektera och hitta gemensamma lösningar på vad man som barnmorska kan göra för att bemöta patienter på ett likvärdigt och antirasistiskt sätt.

Utbildningen togs emot väl av målgruppen – på skalan om utbildningen kommer att vara ett stöd för att föra samtal om sexuell hälsa i yrkesrollen var det genomsnittliga svaret 8,6 av 10.

Deltagarna på utbildningarna har delat med sig av egna tankar och känslor om rasism och vad det egna bemötandet kan betyda. För många var det första gången man fick gå en utbildning om rasism på arbetstid. Kursen ges från och med 2024 av RFSU-kliniken mot en kostnad.

Ur utvärderingen:

- "Dagen bidrog till en tankeställare och tips för att människor ska slippa utstå rasism skapad av mig utan min medvetenhet, t.ex. fel färg på plåstret."
- "Bra tillfälle att reflektera över rasism och hur man själv handlat rasistiskt. Större medvetenhet."
- "Tänkvärd utbildning! Speciellt att reflektera över vithetsprivilegier!"
- "Nu har vi något att ta med oss till varje APT, i varje möte med en människa. Tack!"

FOKUSOMRÅDE: JÄMLIK HÄLSA OCH VÅRD

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

RFSU Göteborgs informatörer stärker ungdomsmottagningar och utbildar kulturdoulor

RFSU Göteborg har länge arbetat mot strukturell rasism i sitt sexualupplysande arbete. Under 2023 har lokalföreningen systematiserat arbetet med att öka jämlikheten i arbetet mot hiv och könsjukdomar. En viktig målgrupp har varit ungdomsmottagningarna där RFSU och Region Göteborg inlett ett pilotprojekt om hur antirasistiska perspektiv kan ta sig uttryck i vardagen. RFSU Göteborg har också genomfört fortbildningsinsatser om SRHR och sexualupplysning för doulor i föreningen Tidigt Föräldrastöd som stöttar nyanlända mammor.

Ökat fokus på rättigheter och rasism i Folkhälsomyndighetens nya nationella SRHR-handlingsplan

Sverige fick i juni 2023 äntligen en nationell handlingsplan för SRHR. RFSU har medverkat i framtagandet genom att delta i Folkhälsomyndighetens olika dialogmöten tillsammans med andra centrala aktörer. RFSU har bland annat lyft behovet av ett tydligare fokus på rättigheter, men har också betonat vikten av att specifikt nämna personer som utsätts för rasism som en viktig målgrupp i planen.

Framgångsrikt arbete mot stigma i diskriminering mot hbtqi-personer i Kenya

Två av RFSU:s partnerorganisationer (vars namn inte nämns av säkerhetsskäl) har under året arbetat med att öka kunskapen om hbtqi-personer sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter för representanter från hälso- och sjukvårdsmyndigheter samt personal på hälsokliniker i landet. Samtidigt arbetar organisationerna med att stärka hbtqi-personers självkänsla. Båda organisationerna rapporterar att fortbildning och lokalpolitiskt påverkansarbete resulterat i att stigma och diskriminering har minskat på klinikerna. Man har även sett att fler hbtqi-personer, inklusive hbtqi-flyktingar, vågar söka vård.

5

FOKUSOMRÅDE: SRHR-MOTSTÅND OCH CIVILSAMHÄLLETS UTRYMME

Demokrati och mänskliga rättigheter ifrågasätts allt oftare, både i Sverige och runt om i världen. Aktivister och civilsamhällesorganisationer som kämpar för kvinnors och hbtqi-personers rättigheter drabbas hårt när det demokratiska utrymmet krymper.

Vad är problemet i samhället? Både enskilda hot mot och långsiktig försvagning av civilsamhället

Hoten mot demokrati och mänskliga rättigheter kan se ut på olika sätt, och förekommer både i det offentliga rummet och i digitala miljöer. Syftet med hoten är att skrämmas och få både enskilda personer och organisationer att tystna. Särskilt drabbade är organisationer som arbetar med feminism, hbtqi-rättigheter och sexuella rättigheter, enligt en rapport från MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Hot och trakasserier mot hbtqi-aktivister såväl som feministiska rörelser rapporterades av RFSU:s partners i ett flertal länder. I Ghana har hbtqi-personer och organisationer drabbats av våldsamma attacker, kidnappningar, olagliga arresteringar och utpressning. På många håll ser vi hur situationen förvärras i samband med negativa uttalanden och hbtqi-fientliga lagförslag från ledande politiker, och andra inflytelserika personer.

Det krympande demokratiska utrymmet, "Shrinking space"

Civilsamhället hotas också av en mer långsiktig försvagning, ofta kallat "shrinking space". Det kan handla om att bidrag till organisationer kraftigt skärs ned eller att det blir svårare för organisationer att ta plats i offentligheten. Ibland förekommer smutskastningskampanjer från både etablerade partier och debattörer och marginella, inte sällan våldsbejakande aktörer.

I delar av Europa, till exempel i Georgien, måste RFSU:s systerorganisationer idag registrera sig som "utländska agenter" för att kunna få ta emot bidrag från utlandet. Också i Sverige finns tecken på att det blir svårare för civilsamhället att bedriva sin verksamhet.

På det internationella området har det krympande demokratiska utrymmet varit särskilt tydligt när det gäller sexualundervisning. Många stater gör motstånd mot åtaganden för sexualundervisning i globala policyer. Dessutom sker inskränkningar i många av de länder där RFSU samarbetar med sina partnerorganisationer. Ökad övervakning och trakasserier på nätet och spridning av felaktig information är något som SRHR-aktivister runt om i världen rapporterar om.

FOKUSOMRÅDE: SRHR-MOTSTÅND OCH CIVILSAMHÄLLETS UTRYMME

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Vilken utveckling vill RFSU se?

Om målet är en värld där alla kan bestämma över sin kropp och sexualitet måste man också bekämpa de krafter som vill undergräva demokratin och försvaga mänskliga rättigheter. Demokratin är på tillbakagång i hela världen – en skrämmande utveckling som ingen får blunda för.

Hur jobbar RFSU?

- RFSU stöttar partnerorganisationer i olika politiska och sociala sammanhang.
- RFSU tar fram rapporter, håller i samtal och seminarier och deltar i olika aktiviteter som stärker civilsamhället och markerar mot det motstånd som finns.
- RFSU bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete med konkreta säkerhetsrutiner, till exempel inför större och mindre evenemang och omvärldsbevakning med fokus på hot mot och desinformation om sexuella och reproduktiva rättigheter och dessa rättigheters förespråkare. Om det är lämpligt delar RFSU information med andra delar av civilsamhället eller med polisen.
- RFSU för dialog med politiker från höger till vänster för att se till att civilsamhällets förutsättningar inte urholkas.
- RFSU arbetar för mer samverkan inom civilsamhället. Genom att utbyta kunskap och arbeta tillsammans kan organisationer stötta varandra och göra det lättare och säkrare att vara ideellt engagerad.

Så försökte ytterhögern sprida falsk information om RFSU:s arbete i april 2023

En etablerad metod bland ytterhögerens aktörer är att mobilisera sina följare genom att sprida falsk information i sociala medier. Syftet är att skada organisationer som jobbar med demokrati och mänskliga rättigheter genom att polarisera, skapa rädsla och peka ut fiender.

I april 2023 utsattes RFSU för ett drev på sociala medier, baserat på felaktig information om hur RFSU arbetar i förskolor. Drevet började på en högerextrem sajt med rasideologiska kopplingar och spreds sedan på många av ytterhögerens plattformar: på SD-kopplade

youtubekanalen Riks, nazistiska Nordiska motståndsrörelsens sajt, "pedofiljägarsajten" Dumpen och den högerextrema nyhetsajten Samnytt.

Bland annat spreds urklipp ur ett äldre material riktat till förskolepersonal ihop med grova och hatiska anklagelser. Hot vällde in i sociala medier och RFSU:s kommunikatörer och sakkunniga fick arbeta hårt för att ge en annan bild än den felaktiga. Efter att RFSU:s egen berättelse fått spridning tack vare engagerade debattörer, medlemmar och allierade minskade drevet så småningom i omfattning.

Läs mer om ytterhögerens angrepp mot RFSU i tidningen Ottar, ottar.se/drevet-mot-rfsu

FOKUSOMRÅDE: SRHR-MOTSTÅND OCH CIVILSAMHÄLLETS UTRYMME

PRESTATIONER OCH EFFEKTER

Vad har RFSU bidragit till 2023?

Ökad säkerhet och höjd beredskap i samarbete med Expo

Under 2023 har RFSU och Stiftelsen Expo fördjupat sitt samarbete om svensk högerextremism och SRHR-motstånd. Alla anställda och förtroendevalda får genom samarbetet en introduktionsutbildning om trender inom den så kallade ytterhögern och hur det påverkar RFSU:s prioriterade frågor. Ett urval får dessutom en fördjupande utbildning.

Expo stöttar också RFSU:s systematiska omvärldsbevakning genom larmrapporter och regelbunden rådgivning. På så sätt får RFSU viktig insyn i SRHR-motståndet inom ytterhögern samtidigt som Expo får fördjupad kunskap om vilken roll SRHR spelar för den organiserade högerextremismen. Resultatet blir ett mer robust säkerhetsarbete och tryggare RFSU-företrädare.

Tryggare människorättsförsvarare i Centralamerika

Civilsamhället i Centralamerika drabbas hårt när regeringar i vissa länder blir allt mer auktoritära. Aktivister utsätts för hot och våld. Särskilt drabbade är kvinnor, transpersoner och aktivister som verkar för klimat, miljö och landsfrågor. Under 2023 har RFSU stöttat en feministisk organisation som hjälper organisationer och personer som försvarar mänskliga rättigheter. Hjälpen kan vara att förflytta en person från ett land till ett annat, att erbjuda skyddat boende i det egna landet eller få tillgång till sjukvård, terapi eller bara en trygg plats att vila ut på mellan varven.

RFSU-priset till Drag Queen Story Hour

Med sagan som utgångspunkt och med bibliotek som arena har Drag Queen Story Hour Sverige på ett inspirerande sätt gett fler barn och unga en större frihet att drömma och forma sina liv på sina egna villkor. Därför fick duon årets RFSU-pris, ett pris på 40 000 kronor som delats ut årligen sedan 1991.

Samtidigt har Drag Queen Story Hour, liksom andra sällskap där dragqueens läser sagor för barn i offentliga miljöer, utsatts för hot och hat genom riktade kampanjer. Ett typexempel på motstånd mot SRHR och hbtqi-personers rätt att synas och höras på samma villkor som andra.

- Vi är så enormt tacksamma och så ärade att vi blev tilldelade RFSU-priset 2023. Det är ett stort kvitto på att det vi gör är viktigt och betydelsefullt. Vi vill dela priset med all personal på bibliotek, förskolor, skolor och alla besökare på våra sagostunder samt alla underbara människor som ger oss så mycket kärlek. Tack från våra hjärtan, sade pristagarna i samband med prisutdelningen på RFSU:s kongress i Halmstad.

RFSU AB

RFSU:s affärsidé är unik i världen och ett bra exempel på hur företags samhällsansvar, det som på engelska ofta omnämns som Corporate Social Responsibility, CSR, kan fungera i verkligheten. Allt överskott från RFSU AB går till verksamheten i RFSU.

Fakta om RFSU AB

RFSU AB säljer kondomer, hemtester, produkter inom intimitet och mot klimakteriebesvär samt läppbalsam under varumärket Carmex. Produkterna säljs online och i fysiska butiker inom dagligvaruhandeln, apotek, hälso- och skönhetsbutiker, kiosker och bensinstationer.

Bolaget omsätter ungefär 270 miljoner per år och har omkring 50 anställda i Sverige, Norge och Finland med dotterbolag i Oslo och Helsingfors. Majoriteten av försäljningen sker utanför Sverige.

RFSU AB har ett certifierat kvalitetsledningssystem enligt ISO 13485, är certifierade enligt MDR (Medical Device Regulation) för kondomer, samt IVDD (In vitro-diagnostic medical devices directive) för självtester, vilket innebär att produkterna är CE-märkta medicintekniska produkter.

RFSU AB har egen produktion av kondomer i Hälsingland. Där finns också lager samt ett ackrediterat laboratorium, där bolaget säkerställer att alla kondomer motsvarar kraven för CE-märkning enligt MDR.

2023 – ett rekordår för RFSU:s varumärke

For your f*cking freedom syns i hela Norden

Hur berättar man hur ganska enkla och självklara produkter möjliggör 90 års arbete för en friare och skönare värld? Reklamfilmen For your f*cking freedom visades på stora och små skärmar, från mobiltelefonen på Instagram och TikTok till storbildsskärmar på festivaler och biografier.

Den årliga varumärkesmätningen som RFSU AB gör i samarbete med Ipsos visar att filmen gett resultat. RFSU kopplas tydligare ihop med socialt ansvar i flera länder och framförallt i åldersgruppen 16-35 år.

Kondomkollen

Kondomen gjorde ett segertåg under 2023. Den nordiska undersökningen Kondomkollen visade att kondomanvändningen ökade med nära 12 procent totalt i Norden under 2023, i jämförelse med 2019. Klyftan mellan viljan att använda kondom och faktisk användning, det så kallade kondomgapet, minskade dessutom med 6 procent bland unga och unga vuxna. Den positiva inställningen till att använda kondom ökade också jämfört med tidigare mätningar, ett trenderbrott som syntes redan 2018, vilket tyder på både en stark attityd- och beteendeförändring för kondom bland unga. Allt detta resulterade också i en försäljningsökning 2023 på 6,6 procent jämfört med den årliga genomsnittsförsäljningen under 2018-2022.

The new period – produkter och kunskap för kvinnor i klimakteriet

I oktober lanserade RFSU AB Nordens första heltäckande produktserie för kvinnor i någon av klimakteriets faser. Sortimentet består av kosttillskott för de vanligaste klimakteriebesvären samt vårdande intimitetsprodukter. Produktserien fick ett mycket fint mottagande från apoteken och de flesta produkttyllorna fylldes upp under oktober. I samband med lanseringen tog RFSU AB också fram en

digital utbildning för apotekspersonal om klimakteriebesvär samt ett digitalt självskattningstest för klimakteriet som över 17 000 personer genomförde mellan oktober och december på RFSU AB:s webbplats, rfsu.com.

Lanseringen inleddes på internationella klimakteriedagen 18 oktober genom släpp av rapporten Klimakteriekollen och ett rikstäckande mediatgenomslag med RFSU-klinikens medarbetare i spetsen. Efter det tog en bred reklamkampanj vid och RFSU syntes med utomhusreklam över hela landet, en stark digital kampanj samt samarbeten med influencers som Malin Berghagen, Rachel Mohlin och Zeina Mourtada.

Hållbarhet i fokus

Under 2023 har RFSU AB arbetat med hållbarhet utifrån ett antal fokusområden som utgår från FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. Målet är att RFSU AB ska ligga i framkant inom hållbarhet i alla dess dimensioner, i enlighet med Agenda 2030. Det är ett tuft åtagande som ställer höga krav och finns med i samtliga beslut.

Ett konkret och tydligt exempel är installationen av 103 solcellspaneler på fabriken i Hälsingland, som beräknas producera 37 000

kilowattimmar per år. Det motsvarar en reduktion av 29 915 kg koldioxid eller 2 067 träd. RFSU AB använde heller inte flygtransporter under hela 2023, utan satsade på sjötransporter, förnybart bränsle och samfrakt av varor.

Ett starkt 2023 ger robust tillväxt i hela Norden

RFSU AB ser tillbaka på ett starkt år med tillväxt på både omsättning och resultat. Bolaget når kraven i ägardirektivet med råge, 13 procent i omsättningsökning i jämförelse med 2022. Detta med en vinst före finansiella poster på 12,5 procent. Förutom att RFSU AB förser människor med högkvalitativa produkter inom intim- och sexuell hälsa går hela 72 procent av resultatet före finansiella poster till RFSU:s verksamhet.

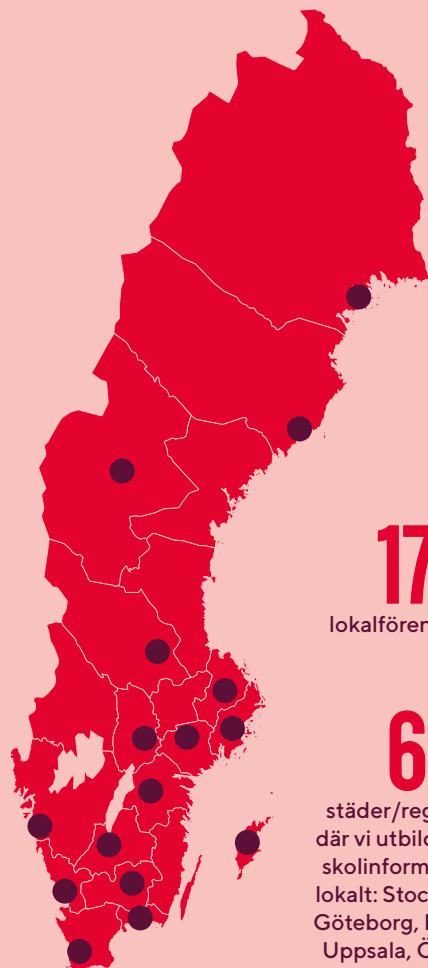

RFSU I SIFFROR

Cirka
50
partnerorganisationer,
varav 5 är regionala
nätverk/organisationer,
i Latinamerika,
Afrika och Asien

Partners i
8
länder

17
lokalföreningar

6
städer/regioner
där vi utbildar nya
skolinformatörer
lokalt: Stockholm,
Göteborg, Malmö,
Uppsala, Örebro
och Umeå

6 432
medlemmar, varav
18 organisations-
medlemmar (orga-
nisationer som är
medlemmar i RFSU)

**Medlems-
rekord i år igen!
921 fler än året
innan.**

RFSU-kliniken

RFSU:s egen klinik värnar om en jämlik vård för alla och visar att det går att bedriva en vård utifrån en helhetssyn på sexuell hälsa. Under 2023 ökade antalet unika besök på kliniken till **21 150** inom de olika grenarna: sexualmedicin, rådgivningssamtal, familjerådgivning och psykoterapi. Besökarna kom från **152** olika kommuner.

Fördelning av besöken	2020	2021	2022	2023
Barnmorska	14 964	11 695	13 450	13 725
Sjuksköterska	1 730	1 349	1 051	922
Psykoterapeut	2 580	2 549	2 251	2 230
Familjerådgivare	913	794	700	607
Läkare	1 584	1 640	1 597	1 971
Smittspårning	1 288	1 014	1 301	1 695
Totalt	20 696	18 027	20 234	21 150

Antal prover tagna (varav positiva provsvar)	2021	2022	2023
Klamydia	17 972 (553)	21 243 (513)	22 990 (612)
Gonorré	18 276 (163)	21 613 (223)	22 992 (390)
HIV	5 699 (5)	2 126 (5)	6 467 (1)

RFSU gjorde sexualupplysningspass för **19 600** unga personer på olika arenor under 2023.

RFSU Stockholm genomförde **12** samtalsgrupper med totalt **116** asylsökande under 2023.

RFSU:s informatörer träffade över **600** frihetsberövade på häkten och anstalter under 2023.

Den digitala Metodbanken för lärare hade cirka **230 000** sidvisningar under 2023.

RFSU I SOCIALA MEDIER

Stora förändringar inom sociala medieplattformar gjorde att RFSU satsade på Instagram framför Facebook och Twitter/X. I stället blev fokus närvaro på TikTok och LinkedIn.

Instagram var RFSU:s största kanal under året med 19 300 följare på Instagram, en ökning med 1 910 jämfört med förra året.

Dessa inlägg fick störst organisk spridning:

- 1 Det här är ingen kyss
Räckvidd: 54 800
- 2 Grattis Finland, ny abortlag
Räckvidd: 48 600
- 3 Ordet snippa fyller 20 år
Räckvidd: 22 000
- 4 RFSU anmäler Transkriget till granskningsnämnden
Räckvidd: 21 500
- 5 Vi berättar inte att du varit här – om angiverilagen
Räckvidd: 15 700
- 6 Det blev inget könskaos – om nya lagar i Norden
Räckvidd: 15 100

Sex på TikTok

Tack vare stöd från Folkhälsomyndigheten kunde RFSU ägna mer kraft åt att göra digital sexualupplysning som är relevant för unga. Tonvikten låg på rörligt material. Under året gjordes 23 inlägg (2022 var det 11) på TikTok. Den totala räckvidden var 168 000. Mest spridning fick:

Besök på seniorträff i Malmö
Räckvidd: 30 300

Bemötande inom abortvården
Räckvidd: 24 500

Svar om akut-p-piller
Räckvidd: 14 900

Stå upp för aborträtten
Räckvidd: 8 300

PRISER OCH UTMÄRKELSER

Svenska Designpriset

RFSU AB:s sexleksaker vinner silver i Svenska Designpriset i kategorin förpackningsdesign.

LiveApan

RFSU vinner LiveApan-priset "Årets insats" för projektet Dare to Care på livemusikens stora årliga event i Skellefteå. Dare to care är ett projekt som syftar till att motverka sexuella trakasserier och främja samspel och ömsesidighet genom samtal på festivaler och andra livearrangemang.

Motiveringen lyder: "RFSU har med satsningen Dare to Care stöttat arrangörer i arbetet för ökad trygghet på festivaler och klubbar. RFSU har med sin kunskap och kreativitet samt med sin entusiasm och vilja hjälpt livemusiken att göra världen bättre och mer hållbar. För att bäst beskriva andemeningen i innehållet citerar vi RFSU: "Sex utan samtycke är inte sex, det är något annat".

Sifo-Kantars anseendemätning

RFSU kommer på fjärde plats över organisationer med högst anseende i Sverige enligt Kantar Publics årliga anseendemätning. Nästan 10 000 personer mellan 18 och 79 år har deltagit i undersökningen.

Historiskt resultat i biståndsmätning

RFSU får historiska resultat i den oberoende utvärderingskonsulten Keystones mätning av 100 givarorganisationer. Över 40 000 organisationer som tar emot bistånd har svarat på undersökningen. RFSU presterar långt över det globala genomsnittet på nästan alla områden och har slagit rekord i 19 av de 37 frågor mätningen tar upp. Det är första gången som en organisation har uppnått så höga poäng, enligt Keystone.

Det är framför allt inom området relationer och kommunikation som RFSU får exceptionellt höga poäng.

Här är några exempel:

- RFSU förstår vår arbetsmiljö och kulturella kontext
- RFSU:s personal är respektfull, hjälpsam och kompetent
- RFSU:s personal ber oss om råd och vägledning

Silver på Roygalan

RFSU AB vinner silver i Roygalan med varumärkesfilmen "For your f**king freedom". Syftet med priset är att uppmärksamma kreativitet och nyskapande inom svensk reklamfilmsproduktion.

Diplom i Guldägget

"Lusten ser inga hinder", en kampanj från RFSU och Funktionsrätt Sverige, får diplom i Guldägget 2023. Kampanjen visar att en funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom inte hindrar ett härligt sexliv.

FINANSIERING: VILKA GÖR SKILLNAD IHOP MED RFSU?

MEMLEMMAR

RFSU:s 6 000 medlemmar stärker organisationens röst i arbetet för alla människors rätt att bestämma över sin kropp och sexualitet i Sverige och världen.

RFSU AB

RFSU AB:s uppdrag är att bidra till en värld där alla är fria att bestämma över och njuta av sin kropp och sexualitet. Det sker genom RFSU AB:s försäljning och marknadsföring av produkter inom kategorierna sexualitet, kropp, relationer och lust, samt genom utdelning av avkastning till ägaren RFSU.

VÄRDEUTVECKLING PÅ RFSU:S KAPITAL

Det kapital som skapades när RFSU sålde bolaget Etac 2011 bidrar till att vi kan ha stabila stödverksamheter, som administration, IT, HR säkerhetsarbete med mera. Kapitalet skapar också möjlighet för RFSU att ha långsiktighet i våra verksamheter, till exempel genom egeninsats i Sida-projekt samt för en del av den vård som RFSU-kliniken utför.

PRIVATA GIVARE

RFSU:s givare stödjer kampen för allas rätt till sin kropp och sin sexualitet genom enstaka eller regelbundna gåvor.

INTERNATIONELLA STIFTELSE OCH ORGANISATIONER:

AIDS-fonden, Bill & Melinda Gates Foundation, Concord Countdown och UNFPA. Stödet möjliggör RFSU:s arbete att bedriva oberoende påverkansarbete för SRHR i svensk utrikes- och biståndspolitik med fokus på riksdagen, samt påverkansarbete kring globala frågor i Sverige, EU och globalt.

FESTIVALER:

Homerun Festivals, Live Nation, Västerås Cityfestival och Malmö-festivalen, RFSU och arrangörer av festivaler och klubbar arbetar tillsammans för ömsesidighet i alla sexuella möten. Det är ett bra sätt att förebygga sexuella övergrepp.

ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Genom projektmedel möjliggör Allmänna Arvsfonden att RFSU driver verksamhet för barn, ungdomar, personer över 65 år och personer med funktionsnedsättning.

SVENSKA AMBASSADER

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. En del av biståndsmidlen hanteras via svenska ambassader, vilka i sin tur stödjer verksamhet som bedrivs av RFSU och partners i samarbete.

STOCKHOLM STAD

Familjerådgivningen vänder sig till par, föräldrar och familjer som behöver hjälp i olika samlevnadsfrågor och bor i Stockholm. RFSU:s familjerådgivning välkomnar alla som fyllt 18 år och som lever som par eller i andra familjeformer.

KAMMARKOLLEGIET

Tack vare stödet från Kammarkollegiet kan RFSU genomföra säkra och trygga mötesplatser investera i säkerhetshöjande insatser.

SIDA

Genom biståndsmiddel vill Sida stärka civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer, och deras möjlighet, kapacitet och förmåga att på ett effektivt och resultatrikt sätt skapa bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. RFSU samarbetar med 44 partnerorganisationer i sju länder.

SOCIALDEPARTEMENTET

Med stödet till RFSU vill regeringen, genom Socialdepartementet, bidra till att öka möjligheterna bland kvinnor och män med migrantbakgrund att få stöd i att uppnå bästa möjliga sexuella och reproduktiva hälsa och välbefinnande. Det kan i sin tur leda till att ojämlikhet och ojämställdhet minskar när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

REGION STOCKHOLM

RFSU-kliniken har uppdrag inom "Vårdval sexuell hälsa". RFSU-kliniken erbjuder testning och undersökning av sexuellt överförbara infektioner samt ger råd om preventivmedel. Regionen stöttar också RFSU i arbetet med förstärkta insatser kring kvinnors hälsa.

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

Folkhälsomyndigheten verkar för en god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa i hela befolkningen.

Folkhälsomyndigheten stöttar RFSU och andra aktörer i syfte att begränsa spridning av hiv och andra sexuellt överförda och blodburna infektioner, samt begränsa konsekvenserna av dessa infektioner för både människor och samhället.

KRIMINALVÅRDEN

Kriminalvården och RFSU samarbetar med kunskapsutveckling för att öka människors hälsa, förebygga övergrepp och hjälpa människor att fatta bättre beslut. Det sker genom att RFSU pratar om sex och relationer på anstalter och häkten runt om i Sverige.

LÄNSSTYRELSEN STOCKHOLM

Vill du?

"Vill du?" är ett metodpaket för lärare på högstadiet och gymnasiet som stöd i arbetet att hålla öppna samtal om sex, kommunikation och gränser – på ungas villkor. Under två års tid och tillsammans med sju olika skolor har RFSU, med stöd av Länsstyrelsen Skåne och Länsstyrelsen Stockholm, utvärderat Vill du?

Generalsekreterare har ordet:

Tacksam och stolt – nu rustar vi oss för att försvara demokratin och det fria civilsamhället

När jag ser tillbaka på 2023 känner jag en stor tacksamhet och en stolthet. Tacksam över att få vara del av en organisation som varje dag, på så många platser i Sverige och runt om i världen, kämpar för att alla människor ska vara fria att bestämma över sin kropp och sexualitet. Vi lyckas trots det motstånd som vi och våra samarbetspartners många gånger möter från auktoritära regimer och de krafter som vill begränsa människors fri- och rättigheter. Jag känner både ödmjukhet och respekt för alla de modiga människor som varje dag står upp för rätten att få vara sig själva.

UNDER DET SENASTE ÅRET har det blivit allt tydligare hur kampen för alla människors tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, så starkt hör samman med demokrati och ett fritt civilsamhälle. Om du inte är fri att bestämma över din kropp och sexualitet, har du sämre, eller inga möjligheter alls att delta i samhällsutvecklingen, ej heller att leva ett liv fritt från diskriminering, förtryck och våld. Om det inte finns tillgång till preventivmedel, ökar antalet oönskade graviditeter och osäkra aborter drastiskt. Det ökar ojämlikheten och påverkar flickor och kvinnors hälsa och möjligheter till utbildning och arbete. När demokratin i världen går i fel riktning, blir det ännu viktigare att vi sätter RFSU:s frågor i ett bredare sammanhang.

Det senaste året har inneburit sämre förutsättningar och minskat utrymme för civilsamhället i Sverige. Det har bland annat handlat om minskad finansiering till folkbildningen, indraget stöd till freds- och etniska organisationer och förslag som innebär att hela det svenska civilsamhällets roll i biståndet kan minska eller upphöra helt.

Vi kommer att fortsätta stå sida vid sida med aktivister runt om i världen i arbetet för SRHR och hbtqi-personers rättigheter, för ungas möjlighet att få sexualundervisning och för säkra och legala aborter. Det är viktigare än någonsin att Sverige har ett robust bistånd som stärker SRHR med tanke på de bakslag som nu sker runt om i världen. Och vi behöver säkerställa att den svenska regeringen inte överger de grupper som är mest utsatta och behöver stödet som mest.

VÅRT ARBETE DE NÄRMASTE ÅREN kommer därför att handla om att försvara de rättigheter som vi länge tagit för givna. Vi rustar oss för att vara en stark röst i debatten och kunna navigera i en allt mer utmanande omvärld. Vi fortsätter att omvärldsbevaka och öka kunskapen om de krafter som vilar på värdekonservativa, främlingsfientliga strömningar och som gör skillnad på människor. Vi ska göra allt för att bemöta denna utveckling och alltid vara en saklig röst – som vilar på våra värderingar och utgår från övertygelsen om alla människors lika värde.

INGELA HOLMERTZ
Generalsekreterare för RFSU

PRODUKTION

Text RFSU

Foto Daniel Ivarsson, Elisabeth Jubelin, Nicolina Jansson, Sarx Sönnebo

Illustrationer Ella Jax, Josefin Herolf, Eva Fallström

Grafisk formgivning Ulrika Sandh, A4, layout efter förlaga Eva Fallström

Redaktörer Ulrika Hammar, Clara Bergström

Digital version 2024

ISBN 978-91-89837-15-7

**Vill du följa vårt arbete,
engagera dig i våra frågor,
bli medlem eller ge en gåva?
Läs mer på rfsu.se.**

FÖLJ OSS OCKSÅ GÄRNA I SOCIALA MEDIER.